

Юний друже!

Твоє мовлення, твої успіхи з письма і читання залежать від тебе. Така робота вимагає наполегливості, терпіння і систематичності в її здійсненні.

Ти дізнався від учителя, що не можеш передати звук, який ти чуєш, відповідною буквою; у тебе труднощі в засвоєнні літер; ти не розпізнаєш на слух схожі фонемі; не визначаєш кількості і порядку звуків у слові; замінюєш, пропускаєш, вставляєш зайві букви, переставляєш букви і склади; не дописуєш елементи букв; не можеш правильно передати твердість чи м'якість приголосного. Несформованість будь-якої із вказаних функцій може визвати порушення процесу оволодіння письмом. Тоді відкривай цей зошит і ти позбудешся подібних дефектів. Не треба боятися помилок. Ти зможеш досягти успіхів своєю працею.

Насамперед слід відпрацювати чітку **артикуляцію**, використовуючи схеми та моделі. Потрібно не просто правильно відтворити звуки, а й потренуватися у вимовлянні, пов'язати з відповідною буквою і лише потім приступити до виконання завдань на письмі. **Записуй кожне слово, проговорюючи його по складах.** Саме тому в інструкціях спочатку, як правило, ставиться вимога «назви слово правильно», «прочитай, змінюючи слово за «зразком» або «прочитай виразно» і лише потім — «запиши».

Для кращого засвоєння правопису слів вводяться ігрові моменти, щоб ти міг пофантазувати, відкрити для себе щось незвичайне, нове. Ці завдання передбачають:

- вставити пропущені букви;
- записати слова з відповідною літерою;
- записати слова у два стовпчики;
- виписати слова, що відповідають на дане запитання;
- записати назви предметів з відповідною буквою;
- дібрати слова, близькі за значенням;
- підкреслити м'які приголосні тощо.

Закріплення усіх цих навичок та вмінь ти продовжиш, працюючи з реченнями та текстом. Навчишся самостійно складати опис рослин, тварин, поширювати або скорочувати текст, виділяти головне, найсуттєвіше.

При цьому ти повинен дотримуватися послідовних дій, а саме:

- прочитати речення, щоб зрозуміти його зміст;
- виділити орфограми, запам'ятати їх;
- записувати кожне слово, вимовляючи його по складах;
- перевірити, чи немає у словах пропусків складів, букв, чи правильно написані букви;
- порівняти свій запис зі зразком, виправити помилки і попрацювати над ними.

Усі завдання зошита не лише підвищать грамотність письмових робіт, а й допоможуть тобі ліквідувати прогалини в знаннях, розкрити свої здібності, талант.

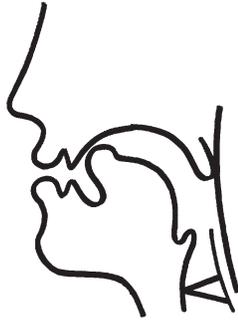
*З вірою в тебе –
вчитель-логопед,
спеціаліст вищої категорії,
вчитель-методист,
відмінник народної освіти
Дяченко К.Г.*

ДИФЕРЕНЦІАЦІЯ ЗВУКІВ [Ш] – [Ж]

I. Артикуляційна база

1. Порівняй звуки [ш] і [ж] за артикуляцією і звучанням.

Де знаходиться кінчик язика під час вимовлення звуків [ш], [ж]?

Мал. 1. Артикуляція звука [ш].

Мал. 2. Артикуляція звука [ж].

2. Прочитай склади. Чим відрізняється їх вимова?

ша – жа

ши – жи

ажа – аша

ажи – аши

шо – жо

ше – же

ажо – ашо

аже – аше

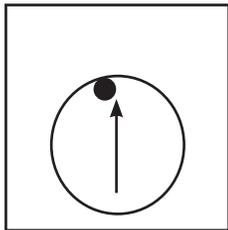
шу – жу

ші – жі

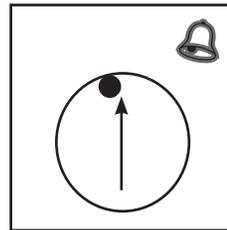
ажу – ашу

ажі – аші

3. Різниця у вимові звуків [ш], [ж] на прикладах моделей (мал. 3, 4).

Мал. 3. Модель артикуляції звука [ш].

Мал. 4. Модель артикуляції звука [ж].

Губи. Під час вимови звуків [ш], [ж] губи заокруглені (на моделях *круг*).

Язик. Кінчик язика піднятий за альвеоли (*кружечок угорі круга, стрілка вказує напрям руху язика вгору*), але під час вимови звука [ж] включається голос (*на моделі дзвоник*), бо звук [ж] дзвінкий.

4. Прочитай пари слів.

Кожну пару слів повторюй три рази поспіль без зупинки.

Випиши пари слів із буквосполученнями *-жи, -ши*.

Правила списування

- Прочитай слово, щоб зрозуміти його значення.
- Виділи орфограми (звуки [ш], [ж]).
- Записуй кожне слово, голосно проговорюючи його по складах.
- Уважно прочитай свій запис.
- Порівняй його зі зразком, виправ помилки.

жар – шар

жив – шив

шити – жити

життя – шиття

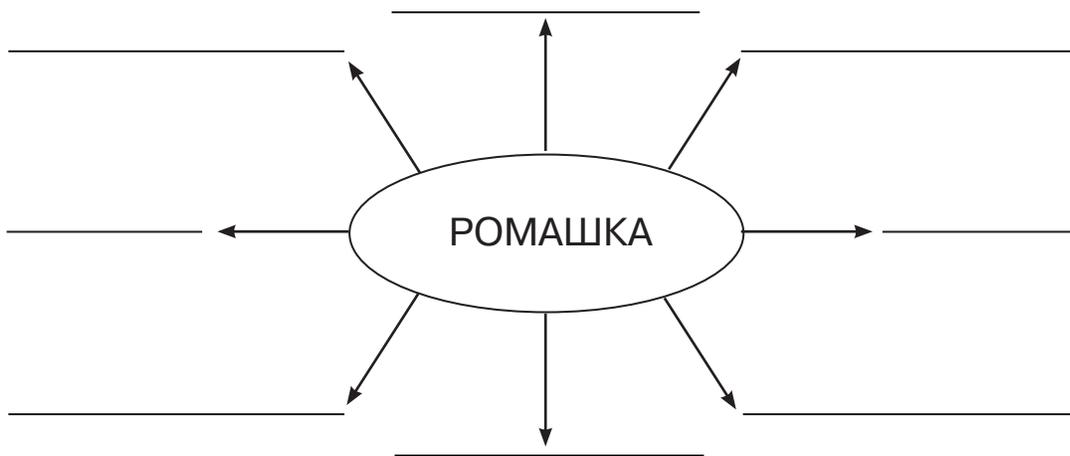
шерсть – жерсть

Саша – сажа

дошивати – доживати

тушити – тужити

23. Спробуй заповнити цю схему, виділяючи склади, звуки, наголос, голосні, приголосні...

РОБОТА НАД ПОМИЛКАМИ

РОБОТА НА РІВНІ СЛОВА

24. Прийом “Заміна слова”.

Інструкція. Прочитай речення. Вибери слово, яким можна замінити виділене так, щоб зміст речення не змінився. Запиши нове речення.

Тільки верхів'я дерев про щось **гомонять** між собою.

Зачервоніли у садах перші черешні.

почервоніли зарум'янилися побагровіли

Слова зі звуком [ш] поділи на склади, поясни орфограми. Прокоментуй.

РОБОТА НАД ПОМИЛКАМИ

ПЕРЕТВОРЕННЯ ГОТОВОГО ТЕКСТУ

25. Прийом “Поширення тексту”.

Інструкція. Спиши, вставляючи замість крапок потрібні прикметники.

Біля нашого села тече ... річка. Вона біжить між ...
луками і огинає ... ліс. ... берези і клени шумлять над
берегами річки.

До ... лісу прийшли учні другого класу. У лісі тихо.
Тільки верхів'я дерев про щось гомонять між собою.

19. Прочитай. Виділи голосом і паузою закінчену думку.

Вітер січе в обличчя намело багато снігу важко жити пташкам що зимують у нас ось пролетіла зграйка щиглів чижів і коноплянок помчали десь на вільхах чи берізках поснідати насіннячком.

Які розділові знаки треба поставити в кінці кожного речення?

Випиши слова зі звуком [ч].

Поділи їх на склади. Прокоментуй.

ЗМІСТ

Звернення до учнів	3
Диференціація звуків [Ш] – [Ж]	5
Диференціація звуків [С] – [Ш]	34
Диференціація звуків [З] – [Ж]	65
Диференціація звуків [Ч] – [Щ]	94
Пам’ятка	115